

نقش روابط اجتماعی بر شرکت افراد در فعالیت های ورزشی تفریحی در پارک های شهر مشهد

سارا کشکر*^۱، حمید قاسمی^۲، وحید چوپانکاره^۳

تاریخ دریافت: ۹۲/۱۲/۲

تاریخ پذیرش: ۹۳/۴/۱۵

چکیده

هدف: پارک های شهری به عنوان محل مناسبی برای انجام فعالیت های ورزشی و همزمان ایجاد روابط اجتماعی بسیار مورد توجه قرار گرفته است. هدف این تحقیق بررسی نقش ارتباطات اجتماعی بر مشارکت افراد در ورزش تفریحی در پارک های شهری است و در این راستا ویژگی های فردی افراد جامعه مورد تأکید قرار دارد.

روش شناسی پژوهش: روش تحقیق از نظر استراتژی توصیفی و از نظر مسیر اجرا پیمایشی است که داده ها به شکل میدانی جمع آوری گردیده است. جامعه تحقیق عبارت بود از شهروندان شرکت کننده در فعالیت های ورزشی در پارک های شهر مشهد که طبق آخرین سطح جدول مورگان ۳۸۴ نفر به عنوان نمونه تحقیق با استفاده از روش نمونه گیری خوشه ای و به صورت نمونه گیری در دسترس انتخاب شدند. ابزار سنجش تحقیق پرسشنامه محقق ساخته با تکیه بر مبانی نظری و تحقیقات مشابه بود که روایی آن توسط متخصصین و آزمون تحلیل عاملی تأیید گردید و پایایی آن پس از اجرای آزمایشی ۰/۸۸ بدست آمد.

یافته های پژوهش: افراد شرکت کننده در ورزش پارک ها دارای انگیزه بالایی برای یافتن دوستان جدید در ورزش و ایجاد روابط اجتماعی با افراد هم سنخ خود بوده و حضور دوستان ورزش، موجب استمرار شرکت آنها در ورزش شده و حتی شبکه های ارتباطی آنها به محیط های غیرورزشی تعمیم یافته است. افراد مسن و افراد دارای تحصیلات عالی و نیز افرادی که به دلایل مختلف از همسران خود جدا شده اند، کمتر از سایرین به ایجاد روابط اجتماعی به عنوان انگیزه حضور در ورزش توجه داشته اند.

نتیجه گیری: به طور خلاصه، ایجاد روابط اجتماعی انگیزه مهمی برای حضور در ورزش است تا حدی که شرکت کنندگان در ورزش، این روابط اجتماعی را به ارتباطات خانوادگی و دوستان تسری می دهند. پس توجه به ارتباطات اجتماعی می تواند فرصت خوبی برای مدیران سازمانهای ورزشی کشور در جذب مردم به ورزش باشد.

واژه های کلیدی: روابط اجتماعی، ورزش، پارک، ویژگی های فردی

۱. دانشیار مدیریت ورزشی دانشگاه علامه طباطبائی

۲. دانشیار مدیریت ورزشی دانشگاه پیام نور

۳. دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی پژوهشگاه تربیت بدنی و علوم ورزشی

* نشانی الکترونیک نویسنده مسئول: sarakeshkar@gmail.com

مقدمه

در تمام فعالیت هایی که انسان محور آن قرار دارد، روابط اجتماعی که شالوده اصلی آن روابط انسانی است، از جایگاه مهمی برخوردار است. روابط انسانی به عنوان اساس و ضرورت روابط اجتماعی، مفهوم وسیعی دارد و هر نوع رابطه ای بین دو فرد، دو گروه، فرد و گروه، سازمان و فرد را در بر می گیرد. این روابط، ممکن است به شکل های مختلفی در محیط ها و موقعیت های خاص اجتماعی، فرهنگی، تجاری، بازرگانی، حکومتی و آموزشی برقرار شود. محبت ها، تنفرها، آشتی و قهرها، در محدوده رابطه انسانی قرار می گیرند. گفتگوهای صمیمانه و همچنین درگیری های لفظی نیز شکل هایی از اشکال رابطه انسانی اند که در خانواده، کار و جامعه، بین افراد اتفاق می افتد (جعفری، ۱۳۸۴). افراد به برقراری رابطه اجتماعی نیاز ذاتی دارند و به همین دلیل موقعیت هایی فراهم می آورند تا بتوانند رابطه اجتماعی را تجربه کنند. رابطه اجتماعی با اهداف مختلفی از جمله عاطفی، عقلانی، ارزشی و یا سنتی صورت می گیرد (طالبی، ۱۳۸۳).

یکی از موقعیت هایی که برقراری روابط اجتماعی و انسانی در آن مفهوم و معنای ویژه ای می یابد، ورزش است. کارکرد اجتماعی تربیت بدنی و ورزش در توسعه و تحکیم روابط اجتماعی، کارکردی زیر بنایی و بنیادی است که در کل ساختار جامعه و روابط موجود بین اقشار و آحاد اجتماعی اثرات قابل توجهی بر جای می گذارد (آقاپور، ۱۳۸۴). روابط اجتماعی در ورزش آنقدر اهمیت دارد که به عنوان رکن مهمی در ضرورت شرکت افراد در فعالیت های اوقات فراغت و ورزش تفریحی مورد توجه قرار گرفته

است (کشکر و احسانی، ۱۳۸۶). در مدل سلسله مراتبی اوقات فراغت که به عنوان یکی از مدل های مهم و مطرح اوقات فراغت در جهان مورد توجه محققین قرار گرفته است، یکی از عواملی که نبود آن موجب می شود تا افراد در فعالیت های فراغتی و تفریحی ورزشی شرکت نکنند؛ عبارتند از عوامل بین فردی که به لزوم رابطه افراد با یکدیگر برای شرکت در فعالیت های فراغتی از جمله ورزش اشاره دارد (جکسون و همکاران^۱، ۱۹۹۳؛ احسانی و همکاران، ۱۳۸۶).

نتیجه بسیاری از تحقیقات نشان داده است که چنانچه افراد برای شرکت در فعالیت های ورزشی موفق به همراهی دوستان و اعضای خانواده خویش نگردند، تمایلی به حضور در فعالیت ورزش تفریحی ندارند (کشکر و احسانی، ۱۳۸۶؛ احسانی و همکاران، ۱۳۸۶؛ کشکر و همکاران، ۱۳۸۸، خوشخو و همکاران، ۱۳۸۹). علاوه بر مطالب فوق، نتیجه تحقیق رزبریگ^۲ (۱۹۸۹) نشان داد که حضور در مسابقات ورزشی موجب تقویت تعاملات اجتماعی می گردد و برای بررسی علت آن مدلی ارائه کرده است که عوامل موجود در مدل گویای پیچیدگی زیاد رابطه مسابقات و افزایش تعاملات انسانی است. هندرسون و آینسورث^۳ (۲۰۰۰) نشان دادند که زنان احتمال کمتری دارد که در فعالیت ها بدون حضور یک همراه حضور یابند (هندرسون و آینسورث، ۲۰۰۱). همچنین در برخی تحقیقات نشان داده شده است که ماهیت رشته ورزشی، خود عاملی برای تقویت تعاملات اجتماعی است. در این راستا، قنبری و سعادت (۱۳۸۹) در پژوهشی تأثیر

1. Jackson et al.

2. Rosenberg

3. Henderson & Ainsworth

اطلاعات مربی به درستی به ورزشکاران منتقل شود.

هارت^۴ (۲۰۱۰) در مطالعه اثربخشی کلاس های ورزشی فوق برنامه دانشجویان دریافت که شرکت در این کلاس ها موجب گردید که روابط بین فردی دانشجویان در خانه، جامعه و محیط آموزشی بهبود یافته و توسعه یابد. اوکایاسو^۵ و همکاران (۲۰۱۰) به بررسی نقش باشگاههای ورزشی و شرکت افراد در آن و تقویت روابط اجتماعی و سرمایه اجتماعی پرداختند و متوجه شدند که کیفیت سرمایه اجتماعی و روابط بین افراد تحت تأثیر نوع باشگاه و رشته های ورزشی آن و نیز محل استقرار باشگاه قرار دارد. گراهام^۶ و همکاران (۲۰۱۱) به این نتیجه رسیدند که جوانانی که از امکانات ورزشی بیشتری (پارک ها، باشگاه ها، مراکز ورزشی طبیعی،...) استفاده می کنند از حمایت اجتماعی و روابط اجتماعی قویتری نسبت به جوانانی که دسترسی کمتری به این امکانات دارند، برخوردارند. (محمودی، ۱۳۸۸).

از جمله فضاهای شهری که شهروندان می توانند از آن برای گذران اوقات فراغت و شرکت در فعالیت های ورزشی استفاده کنند، پارک های عمومی است و از این منظر توجه به ساخت و توسعه این مجموعه ها در برنامه ریزی های شهری از اهمیت ویژه ای برخوردار است (ربانی و همکاران، ۱۳۹۰). کارکرد اصلی پارک ها عبارتست از استراحت، تفریح، خلاقیت و آموزش.

حرکات ریتمیک یوگا را در بهبود تعاملات اجتماعی کودکان مورد بررسی قرار دادند و متوجه شدند که یوگا موجب می گردد تا بهبودی معنی داری از نظر آماری در تمامی ابعاد هشتگانه مربوط به سنجش سلامت مهارت های اجتماعی حاصل می شود. مولر^۱ و همکارانش (۲۰۰۷) در پژوهشی بر ورزش از طریق کامپیوتر و اثر آن بر تعاملات اجتماعی، متوجه شدند که افرادی که به دلیل کمبود وقت، امکان شرکت در کلاس های ورزش و باشگاه ها را ندارند و به اجبار از کلاس های ورزشی آنلاین استفاده می کنند، به اندازه افرادی که در باشگاه ها حضور دارند، تعاملات اجتماعی قوی و لذتبخشی دارند چون ایشان هر روز رأس ساعت مشخصی در جلوی کامپیوتر قرار گرفته و در بازی های انفرادی و تیمی به همراه سایر کاربران اینترنتی به فعالیت می پردازند و از همراهی ایشان و ارتباط با آنها احساس لذت می کنند. در رابطه با علایق مشترک در خصوص مقصد سفر تفریحی در بین دوستان ورزشی رمضان نژاد و همکارانش (۲۰۰۹) نشان دادند که رابطه معنی داری بین رفتن به سفر و سن افراد فعالی که در فعالیت ورزشی شرکت داشتند، وجود داشت. ضمناً جاذبه ها و شرایط خاص مقصد مورد نظر برای سفر، با علایق شرکت کنندگان رابطه معنی دار و مستقیم داشت. امی^۲ و همکارانش (۲۰۱۰) نشان دادند که وجود دوستان انگیزه مهمی برای حضور دختران روستایی در فعالیت های ورزشی است. روزکا^۳ (۲۰۱۰) در بررسی روابط انسانی بین مربی و ورزشکاران نشان داد که برای برقراری روابط انسانی مؤثر، نیاز است که دانش و

4. Hart
5. Okayaso
6. Graham

1. Mueller
2. Emie
3. Rosca

تحکیم مشارکت در روابط اجتماعی، از جمله نیازهای شخصی، روانی، سلامتی و محیطی است که شهروندان را به این فعالیت وامی دارد (سعیدنیا، ۱۳۷۹: ۷۹).

در سال های اخیر اکثر قریب به اتفاق پارک های شهری محل تجمع شهروندان و مشارکت فردی و گروهی آنها در ورزش تفریحی شده است. در همین راستا، پارک ها عموماً مجهز به دستگاه های ورزشی شده اند (ربانی و همکاران، ۱۳۹۰) تا شهروندان بتوانند از آن برای انجام حرکات ورزشی استفاده کنند و علاوه بر آن در اکثر پارک ها اقدام به برگزاری ورزش صبحگاهی و عصرگاهی تحت نظر مربیان شده است که جمعیت قابل توجهی از شهروندان در آن شرکت می نمایند. آنچه در فعالیت های ورزشی در پارک های شهری بسیار مورد توجه است، حضور گروهی افراد در فعالیت های ورزشی است و به نظر می آید برقراری روابط اجتماعی و انسانی در این فعالیت ها امری مهم و قابل تأمل است. لذا اهمیت دارد که به نقش ورزش شهروندان در پارک به عنوان عاملی در توسعه روابط اجتماعی شهروندان توجه شود.

با توجه به مطالبی که در فوق آمد، ورزش به عنوان یکی از مهمترین عوامل اجتماعی کننده انسان ها شناخته شده است، بررسی این موضوع اهمیت می یابد که شهروندان تا چه حد برای برقراری روابط انسانی و اجتماعی در فعالیت های ورزشی پارک ها شرکت می کنند و تا چه حد این روابط در تداوم ورزش و سایر فعالیت های آنها مؤثر است. شهروندان با چه کسانی در فعالیت های ورزشی پارک ها هم گروه می شوند و چه ویژگی هایی در اعضای گروه موجب پایایی روابط اعضای آن می گردد؟

برای پاسخگویی به سؤالات فوق، به بررسی متغیرهای انگیزه دوستیابی در ورزش (شدت انگیزه افراد برای یافتن دوستان جدید در فعالیت های ورزشی)، تداوم در ورزش (استمرار فعالیت های ورزشی افراد در حضور دوستان جدیدی که در فعالیت ورزشی در پارک با آنها ارتباط ایجاد شده و در این تحقیق به آنها دوستان ورزش گفته می شود)، تداوم ورزش در غیبت دوستان، اثر دوستان ورزش در توسعه فعالیت های غیرورزشی، ارزیابی روحی و جسمی دوستان ورزش، ارتقای شرایط روحی در حضور دوستان ورزش، توسعه شبکه ارتباطی در ورزش (افزایش ارتباطات بین فردی و افزودن اعضای خانواده و دوستان قدیم به گروه دوستان ورزش) و انتخاب دوستان هم سنخ در ورزش (انتخاب دوستان هم سنخ از نظر سن، وضعیت تأهل، جنسیت، میزان تحصیلات و طبقه اجتماعی) پرداخته شده است.

روش شناسی پژوهش

این تحقیق از نظر استراتژی توصیفی و از نظر مسیر اجرا پیمایشی است که در آن داده ها به شکل میدانی جمع آوری گردید. جامعه آماری عبارت بود از افراد شرکت کننده در فعالیت های ورزشی گروهی در پارک های شهر مشهد که چون تعداد جامعه غیرقابل شمارش بود و هیچ آماری از تعداد این افراد در هیچ یک از سازمان های متولی ورزش شهروندی وجود نداشت، برای تعیین حجم نمونه به آخرین سطح جدول مورگان مراجعه و تعداد ۳۸۴ نفر به عنوان جامعه نمونه تحقیق تعیین گردید. برای انتخاب افراد نمونه، از روش نمونه گیری خوشه ای طبقه ای از پارک های مناطق ۱۳ گانه شهرداری شهر مشهد استفاده شد. به این ترتیب که شهر مشهد

یافته‌های پژوهش

بررسی ویژگی‌های جامعه تحقیق نشان داد که بیشترین فراوانی اشتغال مربوط به دانشجویان (۵۵٪)، جنسیت مربوط به زنان (۳۷٪) سن مربوط به رده ۱۸ تا ۲۰ سال (۳۳٪)، تحصیلات مربوط به دیپلم و فوق دیپلم (۷۲٪)، تأهل مربوط به افراد جامعه مجرد (۵۴٪) بودند و از نظر سابقه فعالیت ورزشی، بیشتر افراد به شکل آزاد و بدون وابستگی به باشگاه (۳۸٪) و از نظر تعداد دفعات شرکت در ورزش ۵۱٪ از افراد جامعه بدون نظم مشخصی در ورزش شرکت داشتند.

۳۷٪ از افراد جامعه نمونه تحقیق اعلام کردند انگیزه اصلی آنها برای پیوستن به فعالیت‌های ورزشی یافتن دوستان جدید بود و ۴۱٪ اعلام کردند که انگیزه اصلی آنها ورزش و کسب سلامتی بوده ولی امیدوار بوده‌اند که دوستان مناسبی هم با شرکت در فعالیت‌های ورزشی بیابند و ۲۲٪ اعلام کردند که انگیزه آنها برای حضور در فعالیت‌های ورزشی فقط ورزش و تندرستی بوده است.

۳۹٪ از افراد اعلام کردند که وجود دوستان جدید باعث تداوم شرکت آنها در ورزش شده و ۳۵٪ حضور دوستان را در تداوم ورزش آنها تا حدودی مؤثر دانسته و ۲۶٪ اظهار داشته‌اند که تداوم ورزش آنها بدون حضور دوستان امکان پذیر بوده است. ۴۶٪ از افراد اظهار داشته‌اند که برای زمان و مکان شرکت در فعالیت‌های ورزشی با دوستان جدید هماهنگ می‌شوند. ۳۶٪ اظهار داشته‌اند که در بسیاری از موارد با دوستان جدید هماهنگ می‌شوند و ۱۸٪ اظهار داشتند که بدون هماهنگی با دوستان به انتخاب زمان و مکان ورزش اقدام می‌کنند.

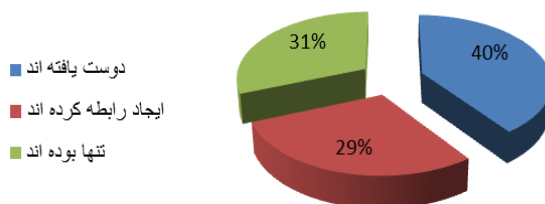
به چهار بخش شمال، جنوب، شرق و غرب تقسیم گردید و از هر بخش جغرافیایی ۲ منطقه انتخاب شد و از هر منطقه، ۲ ناحیه بطور تصادفی انتخاب گردید و از هر ناحیه ۲ پارک بطور تصادفی انتخاب گردید و در مرحله بعد، افراد نمونه تحقیق در هر پارک به صورت نمونه گیری در دسترس انتخاب شدند و اقدام به پاسخگویی به پرسشنامه نمودند.

ابزار اندازه گیری تحقیق، پرسشنامه محقق ساخته بود که با استفاده از مبانی نظری تحقیق و تحقیقات مشابه تهیه شد و دارای ۳۰ سؤال بود که با مقیاس چهار گزینه‌ای از خیلی زیاد تا خیلی کم مرتب شده بود. روایی محتوایی پرسشنامه مورد تأیید گروهی از متخصصان مدیریت ورزش، روانشناسی و ارتباطات قرار گرفت و آزمون تحلیل عاملی نیز روایی سازه پرسشنامه را تأیید کرد. برای اطمینان از پایایی پرسشنامه اقدام به محاسبه ضریب آلفای کرونباخ گردید و این ضریب معادل ۸۸/۱ به دست آمد که گویای پایایی مناسب پرسشنامه بود.

در این تحقیق علاوه بر آمار توصیفی برای بررسی فراوانی و شاخص‌های گرایش به مرکز متغیرهای تحقیق از جمله شغل، سن، جنسیت، تحصیلات، تأهل و سابقه فعالیت ورزشی و دفعات تکرار در آن و از آمار استنباطی برای آزمون فرضیه‌های تحقیق استفاده شد. به این منظور ابتدا از آزمون کولموگروف اسمیرنوف برای بررسی توزیع داده‌های متغیرهای تحقیق استفاده شد و چون توزیع داده‌ها نرمال نبودند، از آزمون همبستگی اسپیرمن برای بررسی همبستگی متغیرهای تحقیق استفاده گردید.

۳۱٪ اظهار داشتند که با کسی دوست نشده و باب آشنایی را باز نکرده اند (نمودار ۱).

۴۰٪ از افراد جامعه اظهار داشتند که در مدت زمان حضور در پارک دوستان جدید یافته اند و ۲۹٪ اظهار داشتند که با افرادی آشنا شده اند و

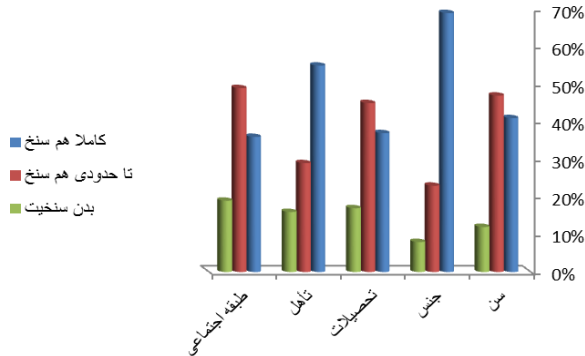

نمودار ۱. درصد اقدام به ایجاد رابطه دوستانه

جدید خود حساس نبودند و فقط ۸٪ دوستان خود را از جنس مخالف انتخاب می کردند. ۴۱٪ از افراد دوستان خود را از بین افراد هم سن خود انتخاب می کردند و ۴۷٪ ترجیح می دادند که دوستان از افراد هم سن باشند ولی در مورد سن حساسیت زیادی نداشتند و ۱۲٪ اصلاً به سن دوستان جدید اهمیتی قائل نبودند. ۳۶٪ از افراد دوستان خود را از طبقه اجتماعی مشابه خود انتخاب می کردند و ۴۹٪ تا حدودی به مشابهت طبقه اجتماعی دوستان جدید با خودشان توجه داشتند و ۱۶٪ اصلاً به طبقه اجتماعی دوستان جدید اهمیتی قائل نبودند. ۳۷٪ از افراد دوستان انتخابی خود را از بین کسانی انتخاب می کردند که از نظر سطح تحصیلات مشابه آنها باشند و ۴۵٪ تا حدودی به مشابهت سطح تحصیلات دوستان جدید با خودشان توجه داشتند و ۱۷٪ اصلاً به سطح تحصیلات دوستان اهمیتی نمی دادند.

۳۹٪ از افراد اظهار داشتند که با دوستانی که در فعالیت های ورزشی یافته اند، برای شرکت در فعالیت های غیرورزشی نیز برنامه ریزی نموده و همراه می شوند، ۳۷٪ اظهار داشته اند که در بسیاری موارد با دوستان ورزش خود برای فعالیت های ورزشی برنامه ریزی و همراهی می کنند و ۲۴٪ اظهار داشته اند که بدون نیاز به همراهی و هماهنگی با دوستان در فعالیت های غیرورزشی شرکت می کنند.

از نظر انتخاب دوستان هم سنخ از نظر وضعیت تأهل ۵۵٪ دوستان خود را از بین افرادی انتخاب می کردند که از نظر وضعیت تأهل مشابه آنها باشد، ۲۹٪ تا حدودی به مشابهت وضعیت تأهل دوستان جدید با خودشان اهمیت می دادند و ۱۶٪ اهمیتی برای وضعیت تأهل دوستان انتخابی قائل نبودند. ۶۹٪ از افراد دوستان انتخابی خود را هم جنس خود انتخاب می کردند و ۲۳٪ در مورد جنسیت دوستان

نمودار ۲. میزان سنخیت دوستان انتخاب شده با افراد جامعه

دوستان هم سنخ در ورزش با توجه به رابطه متغیرهای سن، تحصیلات، وضعیت تأهل، جنسیت و طبقه اجتماعی دوستان با ویژگیهای فردی افراد جامعه بطور مجزا بررسی می شود. با توجه به تعدد متغیرهای تحقیق و به منظور کاستن از تعداد جداول، اطلاعات مربوط به متغیرهای تحقیق در سه جدول جمع گردیده است. بطوری که مراجعه به اطلاعات به راحتی امکان پذیر بوده و ارائه اطلاعات مورد نیاز با مشکلی مواجه نگردد.

با توجه به مقادیر ضریب همبستگی و عدد معنی داری (sig) مشاهده شده در جداول زیر، برای رابطه هر یک از متغیرهای تحقیق با ویژگی های فردی نتیجه می گیریم که:

همانطور که در جدول (۲) مشاهده می شود، متغیر انگیزه دوستیابی در ورزش با متغیرهای سن ($F=0/1173$) و وضعیت تأهل ($0/152$ -) ($F=$) ارتباط منفی معنی دار و با وضعیت اشتغال ($F=0/290$) ارتباط مثبت معناداری دارد. همچنین متغیر انگیزه دوستیابی در ورزش با متغیرهای جنسیت و تحصیلات ارتباط معناداری

۴۱٪ از افراد اظهار داشتند در نبود دوستان خود در ورزش شرکت نخواهند داشت و ۳۹٪ اظهار داشتند که نبود دوستان جدید بر حضور آنها در ورزش تأثیر می گذارد و حضور در ورزش را برای آنها دشوار می سازد و ۲۰٪ از افراد نبود دوستان را در حضور آنها در ورزش اثرگذار نمی دانند. نتایج آزمون کولموگروف-اسمیرنوف است نشان داد که توزیع متغیرهای پژوهش غیر نرمال می باشند. لذا برای آزمون فرضیه ها از آزمون ضریب همبستگی اسپیرمن استفاده گردید.

در این بخش متغیرهای تحقیق که شامل انگیزه دوستیابی در ورزش، تداوم ورزش در حضور دوستان، تداوم ورزش در غیبت دوستان، اثر دوستان ورزش در توسعه فعالیت های غیرورزشی، ارزیابی روحی و جسمی دوستان ورزش، ارتقای شرایط روحی در حضور دوستان ورزش، توسعه شبکه ارتباطی در ورزش و انتخاب دوستان هم سنخ در ورزش است را در رابطه با ویژگیهای فردی افراد جامعه که شامل سن، تحصیلات، شغل، وضعیت تأهل و جنسیت است، بررسی می کنیم. ضمناً متغیر انتخاب

غیرورزشی با متغیرهای سن ($F=-0/305$)، تحصیلات ($F=-0/182$) و وضعیت تأهل ($F=-0/183$) ارتباط منفی معنی دار و با وضعیت اشتغال ($F=0/268$) ارتباط مثبت معناداری دارد. همچنین متغیر اثر دوستان ورزش در توسعه فعالیت های غیرورزشی با متغیر جنسیت ارتباط معناداری ندارد. متغیر اثر دوستان ورزش در توسعه فعالیت های غیرورزشی بیشترین ارتباط (معنادار) را با متغیر سن و کمترین ارتباط (معنادار) را با تحصیلات دارد.

ندارد. متغیر انگیزه دوستیابی در ورزش بیشترین ارتباط (معنادار) را با متغیر وضعیت اشتغال و کمترین ارتباط (معنادار) را با وضعیت تأهل دارد.

همانطور که در جدول (۲) مشاهده می شود، متغیر تداوم ورزش در گروه با متغیرهای سن ($F=-0/291$)، تحصیلات ($F=-0/137$) و وضعیت تأهل ($F=-0/232$) ارتباط منفی معنی دار و با وضعیت اشتغال ($F=0/295$) ارتباط مثبت معناداری دارد. همچنین متغیر تداوم ورزش در گروه با متغیر جنسیت ارتباط معناداری ندارد. متغیر تداوم ورزش در گروه بیشترین ارتباط (معنادار) را با متغیر وضعیت اشتغال و کمترین ارتباط (معنادار) را با تحصیلات دارد.

همانطور که در جدول (۲) مشاهده می شود، متغیر اثر دوستان ورزش در توسعه فعالیت های

جدول ۲. رابطه متغیرهای انگیزه دوستیابی، تداوم ورزش، اثر دوستان بر فعالیت های غیرورزشی و ویژگیهای فردی

متغیرها	انگیزه دوستیابی		تداوم در ورزش		اثر دوستان بر توسعه ورزش	
	ضریب همبستگی	sig	ضریب همبستگی	sig	ضریب همبستگی	sig
سن	$-0/173^{**}$	۰/۰۰۶	$-0/291^{**}$	۰/۰۰۰	$-0/305^{**}$	۰/۰۰۰
جنس	$-0/036$	۰/۵۷۶	۰/۰۱۹	۰/۷۶۶	$-0/055$	۰/۳۸۵
تحصیلات	$-0/067$	۰/۲۹۵	$-0/137^{**}$	۰/۰۳۱	$-0/182^{**}$	۰/۰۰۴
تأهل	$-0/152^{**}$	۰/۰۱۶	$-0/232^{**}$	۰/۰۰۰	$-0/183^{**}$	۰/۰۰۴
اشتغال	$0/290^{**}$	۰/۰۰۰	$0/295^{**}$	۰/۰۰۰	$0/268^{**}$	۰/۰۰۰

سطح معناداری ضرایب همبستگی متغیرهای پژوهش. $**P < 0/01$ $*P < 0/05$

تنها با متغیر وضعیت اشتغال ($F=0/190$) ارتباط مثبت معناداری دارد. همچنین بین متغیر تداوم ورزش در صورت غیبت دوستان با متغیرهای

همانطور که در جدول (۳) مشاهده می شود، متغیر تداوم ورزش در صورت غیبت دوستان

تحصیلات، وضعیت تأهل و وضعیت اشتغال ارتباط معناداری ندارد.

همانطور که در جدول (۳) مشاهده می شود، متغیر توسعه شبکه ارتباطی در ورزش با متغیرهای سن ($r = -0/392$)، تحصیلات ($r = -0/213$)، وضعیت تأهل ($r = -0/241$) و وضعیت اشتغال ($r = -0/353$) ارتباط منفی معنی داری دارد. همچنین متغیر توسعه شبکه ارتباطی در ورزش با متغیر جنسیت ارتباط معناداری ندارد. متغیر توسعه شبکه ارتباطی در ورزش بیشترین ارتباط (معنادار) را با متغیر سن و کمترین ارتباط (معنادار) را با متغیر تحصیلات دارد.

سن، جنسیت، تحصیلات و وضعیت تأهل ارتباط معناداری وجود ندارد.

همانطور که در جدول (۳) مشاهده می شود، متغیر ارزیابی روحی و جسمی دوستان و ورزش با هیچکدام از متغیرهای ویژگی های فردی (سن، جنس، تحصیلات، وضعیت تأهل و وضعیت اشتغال) ارتباط معناداری ندارد.

همانطور که در جدول (۳) مشاهده می شود، متغیر ارتقای شرایط روحی در حضور دوستان و ورزش با متغیر سن ($r = -0/127$) ارتباط منفی معناداری دارد. متغیر ارتقای شرایط روحی در حضور دوستان و ورزش با متغیرهای جنسیت،

جدول ۳. رابطه متغیرهای تداوم ورزش در غیبت دوستان، ارزیابی دوستان، ارتقای شرایط روحی، توسعه شبکه ارتباطی با ویژگیهای فردی

متغیرها	غیبت دوستان		ارزیابی دوستان		ارتقای شرایط روحی		توسعه شبکه ارتباطی	
	ضریب همبستگی	sig	ضریب همبستگی	sig	ضریب همبستگی	sig	ضریب همبستگی	sig
سن	-0/104	0/100	-0/020	0/759	-0/127*	0/045	-0/392**	0/000
جنس	-0/027	0/669	0/112	0/078	-0/060	0/345	-0/030	0/642
تحصیلات	-0/002	0/979	0/008	0/903	-0/027	0/672	-0/213**	0/001
تأهل	-0/054	0/398	0/079	0/215	-0/085	0/182	-0/241**	0/000
اشتغال	-0/190**	0/003	0/065	0/305	0/091	0/154	-0/353**	0/000

سطح معناداری ضرایب همبستگی متغیرهای پژوهش. ** $P < 0/01$ * $P < 0/05$

طبقه اجتماعی دوستان و ورزش با ویژگیهای فردی افراد جامعه مورد بررسی قرار می گیرد. با توجه به مقادیر ضریب همبستگی و عدد معنی داری مشاهده شده در جدول شماره (۴)، برای

در زیر به بررسی رابطه متغیر انتخاب دوستان هم سنخ در ورزش با ویژگیهای فردی می پردازیم. این متغیر با بررسی رابطه خرده متغیرهای سن، تحصیلات، جنسیت، تأهل و

رابطه هر یک از متغیرهای تحقیق با ویژگی های فردی نتیجه می گیریم که:

متغیر انتخاب دوستان هم سنخ سنی در ورزش با هیچکدام از متغیرهای ویژگی های فردی (سن، جنس، تحصیلات، وضعیت تأهل و وضعیت اشتغال) ارتباط معناداری ندارد.

متغیر انتخاب دوستان هم سنخ جنسی در ورزش با هیچکدام از متغیرهای ویژگی های فردی (سن، جنس، تحصیلات، وضعیت تأهل و وضعیت اشتغال) ارتباط معناداری ندارد.

متغیر انتخاب دوستان هم سنخ از نظر تحصیلات در ورزش با هیچکدام از متغیرهای ویژگی های فردی (سن، جنس، تحصیلات، وضعیت تأهل و وضعیت اشتغال) ارتباط معناداری ندارد.

متغیر انتخاب دوستان هم سنخ از نظر تأهل در ورزش با متغیرهای سن ($r = -0.205$) و وضعیت تأهل ($r = -0.127$) ارتباط منفی معنی دار و با وضعیت اشتغال ارتباط مثبت معناداری دارد. همچنین متغیر انتخاب دوستان هم سنخ از نظر تأهل در ورزش با متغیرهای جنسیت و تحصیلات ارتباط معناداری ندارد. متغیر انتخاب دوستان هم سنخ از نظر تأهل در ورزش بیشترین ارتباط (معنادار) را با متغیر وضعیت اشتغال و کمترین ارتباط (معنادار) را با وضعیت تأهل دارد. متغیر انتخاب دوستان هم سنخ از نظر طبقه اجتماعی در ورزش با هیچکدام از متغیرهای ویژگی های فردی (سن، جنس، تحصیلات، وضعیت تأهل و وضعیت اشتغال) ارتباط معناداری ندارد.

جدول ۴. نتایج ضریب همبستگی برای رابطه متغیرهای انتخاب دوستان هم سنخ با ویژگیهای فردی

متغیرها	سن	جنسیت	تحصیلات	تأهل	طبقه اجتماعی
	ضریب همبستگی	ضریب همبستگی	ضریب همبستگی	ضریب همبستگی	ضریب همبستگی
	sig	Sig	sig	sig	sig
سن	۰/۰۰۱	۰/۹۸۴	۰/۰۱۹	۰/۷۶۱	۰/۰۰۷
جنس	۰/۰۳۳	۰/۶۰۹	۰/۰۱۷	۰/۷۸۹	۰/۰۵۶
تحصیلات	۰/۰۸۳	۰/۱۹۳	۰/۰۸۱	۰/۲۰۲	۰/۰۰۲
تأهل	۰/۰۰۶	۰/۹۲۷	۰/۰۰۵	۰/۹۳۷	۰/۰۳۲
اشتغال	۰/۰۱۴	۰/۸۲۵	۰/۰۸۰	۰/۲۰۷	۰/۰۲۳

سطح معناداری ضرایب همبستگی متغیرهای پژوهش. $**P < 0.01$ $*P < 0.05$

تحقیق در ورزش با دشواری همراه گردد و یا تا زمانی که دوستان غیبت دارند؛ آنها نیز در ورزش شرکت نکنند. این یافته مؤید مدل سلسله مراتبی عوامل بازدارنده اوقات فراغت (جکسون، کرافورد و گادبی، ۱۹۹۳) است که در آن عدم حضور دوستان و همراهان را عامل بازدارنده مهمی در محدودیت شرکت افراد در ورزش تفریحی می‌داند. بیش از نیمی از افراد جامعه تحقیق اظهار داشتند که علاوه بر فعالیت های ورزشی، با دوستان ورزش برای حضور در فعالیت های غیرورزشی نظیر زیارت، سیاحت و جمع های دوستانه حضور می یابند و دامنه دوستی آنها به فضاهای خارج از پارکها و فعالیت های غیرورزشی نیز تسری یافته است. این یافته با نتایج تحقیق اوکایاسو (۲۰۱۰) و هارت (۲۰۱۰) و گراهام و همکارانش (۲۰۱۱) همخوانی دارد. از نظر انتخاب دوستان هم سنخ اکثریت افراد جامعه تحقیق اظهار داشته اند که دوستان خود را تا حد امکان از نظر سن، تحصیلات، طبقه اجتماعی، تأهل و جنسیت مشابه با وضعیت خویش برگزیده اند و این امر در خصوص جنسیت و وضعیت تأهل شدت بیشتری دارد. یافته اخیر با نتیجه تحقیق اعظم و دهقان (۱۳۸۷) همخوانی دارد.

یافته های استنباطی تحقیق نشان داد که بین متغیر انگیزه دوستیابی در ورزش با متغیرهای سن و وضعیت تأهل ارتباط منفی معنی دار و با وضعیت اشتغال ارتباط مثبت معناداری وجود دارد. این بدان معناست که هرچه افراد مسن تر بوده اند انگیزه کمتری برای یافتن دوستان جدید در فعالیت های ورزشی داشته اند و همچنین افرادی که به دلایل مختلف از همسرشان جدا شده اند، کمتر از افراد متأهل و

بحث و نتیجه گیری

یافته های توصیفی تحقیق نشان داد که انگیزه اصلی درصد بالایی از افراد جامعه نمونه تحقیق برای پیوستن به فعالیت های ورزشی در پارکها یافتن دوستان جدید بود و تنها درصد کمی از افراد فقط با انگیزه ورزش کردن به پارکهای شهر مراجعه می کردند. این یافته با نتایج تحقیق کشر و همکاران (۱۳۸۶)، احسانی و همکاران (۱۳۸۶) و خوشخو و همکاران (۱۳۸۹) همخوانی دارد. نتایج تحقیق نشان می دهد که یکی از انگیزه های مهم افراد برای شرکت در ورزش پارکها، ایجاد روابط اجتماعی است که اصولا ورزش همواره زمینه ساز ایجاد روابط بین انسانها و تقویت تعاملات اجتماعی بوده است که این امر در فضای سبز پارکها صورت واقعی تری می یابد، چون شهروندان برای وقت گذرانی و گذران اوقات فراغت خود به پارکها مراجعه می کنند و فضای پارکها زمینه مساعدی برای جمع شدن افراد با انگیزه های نسبتا مشابه است که به تعاملات اجتماعی آنها کمک می کند. همچنین اکثریت افراد جامعه نمونه تحقیق اظهار داشتند که با شرکت در فعالیت های ورزشی پارکها موفق شده اند تا دوستان جدیدی یافته و یا با افراد جدیدی آشنا شوند. آنها اظهار داشتند که وجود دوستان جدید موجب شده است تا شرکت آنها در فعالیت های ورزشی استمرار داشته باشد و برای شرکت در فعالیت ورزشی با دوستان جدید خود در مورد زمان و مکان شرکت در فعالیت ورزشی مشورت نموده و با آنها هماهنگ باشند. این یافته با نتایج تحقیق روزنبرگ (۱۹۸۹) و مولر و همکاران (۲۰۰۷) همخوانی دارد. عدم حضور دوستان ورزش موجب می شود که حضور اکثریت افراد جامعه

علاوه بر این، بین متغیر اثر دوستان ورزش در توسعه فعالیت های غیرورزشی با متغیرهای سن، تحصیلات و وضعیت تأهل ارتباط منفی معنی دار و با وضعیت اشتغال ارتباط مثبت معناداری وجود دارد. این امر بدان معناست که افراد مسن، افراد دارای تحصیلات فوق لیسانس و دکتری، و افراد متأهل و جدا از همسر برای شرکت در فعالیت های غیرورزشی با گروه دوستان ورزش همراه نشده و با آنها برای فعالیت های غیرورزشی هماهنگ نمی گردند. اما دانشجویان و افراد بیکار بیش از سایر گروهها با دوستان ورزش برای شرکت در فعالیت های غیرورزشی برنامه ریزی نموده و هماهنگ و همراه می شوند. همچنین متغیر اثر دوستان ورزش در توسعه فعالیت های غیرورزشی با متغیر جنسیت ارتباط معناداری ندارد. متغیر اثر دوستان ورزش در توسعه فعالیت های غیرورزشی بیشترین ارتباط معنادار را با متغیر سن و کمترین ارتباط معنادار را با تحصیلات دارد.

بین متغیر تداوم ورزش در صورت غیبت دوستان تنها با متغیر وضعیت اشتغال ارتباط مثبت معناداری وجود دارد. این بدان معناست که دانشجویان و افراد بیکار چنانچه دوستان ورزش آنها حضور نداشته باشند در فعالیت ورزشی شرکت نخواهند نمود. همچنین بین متغیر تداوم ورزش در صورت غیبت دوستان با متغیرهای سن، جنسیت، تحصیلات و وضعیت تأهل ارتباط معناداری وجود ندارد. این یافته با نتایج تحقیق احسانی و همکاران (۱۳۸۶)، کشکر و همکاران (۱۳۸۶) همخوانی دارد.

مجرد برای یافتن دوست و همراه به فعالیت های ورزشی پرداخته اند در حالیکه افراد مجرد بیشتر برای یافتن دوست به ورزش در پارک پرداخته اند. همچنین دانشجویان و افراد بیکار بیش از افراد شاغل با انگیزه یافتن دوستان جدید به ورزش در پارک روی آورده اند. همچنین متغیر انگیزه دوستیابی در ورزش با متغیرهای جنسیت و تحصیلات ارتباط معناداری ندارد. متغیر انگیزه دوستیابی در ورزش بیشترین ارتباط (معنادار) را با متغیر وضعیت اشتغال و کمترین ارتباط معنادار را با وضعیت تأهل دارد. این یافته با نتیجه تحقیق امی و همکارانش (۲۰۱۰) در خصوص وجود دوستان به عنوان انگیزه حضور افراد در ورزش همخوانی دارد.

همچنین، بین متغیر تداوم ورزش در گروه با متغیرهای سن، تحصیلات و وضعیت تأهل ارتباط منفی معنی دار و با وضعیت اشتغال ارتباط مثبت معناداری وجود دارد. این بدان معناست که استمرار در فعالیت های ورزشی پارکها به دلیل حضور دوستان ورزشی در بین افراد مسن، افراد دارای تحصیلات فوق لیسانس و دکتری و افراد متأهل و جدا از همسر کمتر اتفاق می افتد و این افراد استمرار در ورزش را به دلیل حضور دوستان دنبال نمی کنند. اما در بین دانشجویان و افراد بیکار استمرار در ورزش به دلیل حضور دوستان ورزش بیش از سایر گروههاست. همچنین متغیر تداوم ورزش در گروه با متغیر جنسیت ارتباط معناداری ندارد. متغیر تداوم ورزش در گروه بیشترین ارتباط معنادار را با متغیر وضعیت اشتغال و کمترین ارتباط معنادار را با تحصیلات دارد. این یافته با نتایج تحقیق کشکر و همکاران (۱۳۸۸) و هندسون و آینسورث (۲۰۰۰) همخوانی دارد.

(جنس، تحصیلات و وضعیت اشتغال) ارتباط معناداری وجود ندارد. اما بین متغیر سنخیت در وضعیت تأهل دوستان انتخابی با وضعیت تأهل و سن افراد جامعه تحقیق ارتباط منفی معنی دار وجود دارد و با وضعیت اشتغال آنها رابطه مثبت معنادار وجود دارد. این بدان معناست که افراد جدا از همسر کمتر به دنبال یافتن دوستانی هستند که از نظر تأهل مشابه آنها باشند و بیشتر دوستانی را انتخاب می کنند که یا مجرد هستند و یا متأهل می باشند. همچنین افراد مسن کمتر به دنبال افراد هم سن خود برای دوست شدن می گردند، در حالیکه جوانان بیشتر به دنبال افرادی هستند که از نظر سنی از آنها بزرگتر باشند. ولی با جنسیت و میزان تحصیلات آنها رابطه معنی دار ندارد. لازم به ذکر است که در انتخاب دوستان هم سنخ، افراد جامعه بیش از همه به سنخیت وضعیت شغلی دوستانشان توجه داشته اند. این یافته با نتیجه تحقیق رمضان نژاد و همکارانش (۲۰۰۹) همخوانی ندارد. البته در مورد وجود علایق مشترک بین دوستان ورزشی از نظر سن رابطه معنادار وجود دارد و در سایر متغیرها رابطه معنی دار مشاهده نگردیده است.

نتایج تحقیق نشان داد که یافتن دوست و ایجاد ارتباط اجتماعی انگیزه مهمی برای افراد شرکت کننده در ورزش پارکهاست و اکثریت این افراد با شرکت در فعالیت ورزشی موفق به ایجاد روابط اجتماعی شده اند که نتیجه آن به برنامه ریزی مشترک برای شرکت در ورزش و تداوم حضور در این فعالیتها و حتی اقدام به شرکت مشترک در فعالیت های غیرورزشی بوده است. همانطور که مازلو در نظریه خود اشاره کرده است، نیاز به برقراری رابطه اجتماعی در بین

بین متغیر ارزیابی روحی و جسمی دوستان ورزش با هیچکدام از متغیرهای ویژگی های فردی (سن، جنس، تحصیلات، وضعیت تأهل و وضعیت اشتغال) ارتباط معناداری وجود ندارد. همچنین، بین متغیر ارتقای شرایط روحی در حضور دوستان ورزش با متغیر سن ارتباط منفی معناداری وجود دارد. این بدان معناست که حضور دوستان ورزشی موجب ارتقای شرایط روحی و جسمی افراد مسن نمی گردد؛ اما برعکس حضور دوستان ورزش موجب بهبود شرایط روحی و جسمی جوانان می گردد. متغیر ارتقای شرایط روحی در حضور دوستان ورزش با متغیرهای جنسیت، تحصیلات، وضعیت تأهل و وضعیت اشتغال ارتباط معناداری ندارد.

بین متغیر توسعه شبکه ارتباطی در ورزش با متغیرهای سن، تحصیلات، وضعیت تأهل و وضعیت اشتغال ارتباط منفی معنی داری وجود دارد. این بدان معناست که افزایش تعداد دوستان ورزش و ایجاد ارتباط بین دوستان ورزش و اعضای خانواده و یا دوستان قدیم در بین افراد مسن، افراد دارای تحصیلات فوق لیسانس و دکتری و همچنین دانشجویان و افراد بیکار در حد اندک است در حالیکه افراد جوان، افراد مجرد و کسانی که تحصیلات عالی نداشته و افراد شاغل در حد زیاد است. همچنین متغیر توسعه شبکه ارتباطی در ورزش با متغیر جنسیت ارتباط معناداری ندارد. متغیر توسعه شبکه ارتباطی در ورزش بیشترین ارتباط معنادار را با متغیر سن و کمترین ارتباط معنادار با متغیر تحصیلات دارد.

بین متغیر انتخاب دوستان ورزش هم سنخ از نظر سن، جنسیت، تحصیلات و طبقه با هیچکدام از متغیرهای ویژگی های فردی

فعالیت های ورزشی مورد توجه است و از این جهت نتایج تحقیق مؤید نظریه سلسله مراتبی اوقات فراغت (جکسون، گادبی، کرافورد، ۱۹۹۳) نیز می باشد. اما آنچه اهمیت می یابد نقش ویژگیهای فردی افراد در انتخاب دوستان ورزش است. نتایج نشان داد که در افراد مسن و افرادی که دارای تحصیلات عالی بودند وجود دوستان ورزش کمتر به عنوان انگیزه و محرکی قوی برای شرکت در ورزش و استمرار آن تلقی می شود. به نظر می آید این افراد فقط برای اینکه ورزش کنند در ورزش پارکها شرکت می کنند و ادامه فعالیت های ورزشی آنها وابسته به دوستان ورزش نیست. به نظر می رسد فراهم آوردن فضاهای مناسب ورزش گروههای سنی مختلف در پارکها و برگزاری جشنواره ها و همایش ها بتواند در اطلاع رسانی و ایجاد زمینه ای برای برقراری روابط اجتماعی مؤثر در بین اقشار مختلف جامعه مفید باشد.

منابع

- احسانی، محمد، کوزه چیان، هاشم، کشکر، سارا (۱۳۸۶). بررسی و تجزیه و تحلیل عوامل بازدارنده و میزان مشارکت زنان شهر تهران در فعالیت های ورزش تفریحی، نشریه پژوهش در علوم ورزشی. دوره ۵، شماره ۱۷، صص ۶۳-۸۷.
- اعظم آزاده، منصوره، دهقان دهنوی، آزاده (۱۳۸۷). اشتغال دانشجویان: رابطه بین شبکه روابط اجتماعی و وضعیت شغلی، مسائل اجتماعی ایران. شماره ۶۳، ۵ تا ۳۲.
- آقاپور، مهدی (۱۳۸۴). درآمدی بر جامعه شناسی دفاع مقدس و نیروهای ایثارگر، تهران. عماد.
- بیلر، رابرت (۱۳۷۶). کاربرد روانشناسی در آموزش، ترجمه پروین کدیور. تهران: نشر دانشگاهی.

انسانها نیازی است که افراد بدون ارضای آن برای ادامه زندگی در جامعه با مشکل مواجه خواهند بود و همانطور که نتایج این تحقیق نشان داد، اکثریت افراد جامعه تحقیق به برقراری رابطه با افراد جامعه بسیار علاقمند بوده و حتی برقراری رابطه اجتماعی برای آنها به عنوان مهمترین انگیزه برای شرکت در ورزش و استمرار آن تلقی می گردد و به همین لحاظ نتایج این تحقیق بر نظریه نیازهای انسانی مزلو صحه می گذارد. از طرفی دیگر، نتایج تحقیق حاضر، مؤید مدل سلسله مراتب عوامل بازدارنده اوقات فراغت است که یکی از عوامل مهم در شرکت افراد در ورزش را به تعاملات بین فردی و ایجاد روابط اجتماعی منتسب می داند. در واقع عدم همراهی دوستان و افراد خانواده می تواند عامل مهمی در تضعیف مشارکت افراد در ورزش تفریحی تلقی گردد. عوامل بین فردی حاصل کنشهای بین فردی یا رابطه بین خصوصیات فردی افراد است. پس می تواند بر مشارکت مشترک در فعالیتهای اوقات فراغت خاص اثر گذارد. عدم همراهی دوستان می تواند هم بر ارجحیت و همزمان بر مشارکت در فعالیتهای مشترک اوقات فراغت و همراهی کردن در فعالیتهای ورزشی اثر گذارند. یک فرد ممکن است موانع بین فردی اوقات فراغت را تجربه کند، اگر که قادر به تعیین یک همراه مناسب که بتواند با او در یک فعالیت معین شرکت کند، نباشد (جکسون، ۲۰۰۵). لذا بر این اساس، می توان نتیجه گرفت که برقراری روابط اجتماعی و یافتن دوستان در ورزش نه تنها از جنبه یک نیاز انسانی مورد توجه و تأکید است، بلکه به عنوان یک کنش انسانی ضروری در ادامه فعالیت های اجتماعی و نیز استمرار در

- جعفری، سارا (۱۳۸۴). *روابط انسانی حدیث زندگی*، شماره ۲۴، ص ۱۸.
- خوشخو، امیر، گنجویی، فریده اشرف، قاسمی، حمید (۱۳۸۹). *بررسی عوامل بازدارنده کارکنان شهرداری تهران از مشارکت در فعالیتهای ورزش تفریحی*، همایش ملی مدیریت تربیت بدنی. سازمان سما. دانشگاه آزاد قائم شهر.
- ربانی، رسول، نظری، جواد، مختاری، مرضیه (۱۳۹۰). *تبیین جامعه شناختی کارکرد پار کهای شهری* (مطالعه موردی پار کهای شهر اصفهان)، *مطالعات و پژوهشهای شهری و منطقه ای*. سال سوم، شماره دهم، صص ۱۳۴-۱۱۱.
- سعید نیا، احمد (۱۳۷۹). *کتاب سبز شهرداری*. جلد نهم فضای سبز شهری. نشر سازمان شهرداری های کشور.
- شارع پور، محمد (۱۳۸۱). *ورزش و جامعه*، فرهنگ عمومی. (۳۰): ۱۱۱-۱۱۶.
- طالبی، ژاله (۱۳۸۳). *روابط اجتماعی در فضای شهری*، نامه علوم اجتماعی. شماره ۲۴، صص ۱۶۱ - ۱۸۱.
- قنبری هاشم آبادی، بهرام علی، سعادت، معصومه (۱۳۸۹). *بررسی تأثیر حرکات ریتمیک یوگا بر تعاملات اجتماعی کودکان کم توان ذهنی (پسر) مقطع ابتدایی شهر سنگان - خواف*، *مطالعات تربیتی و روان شناسی*. (۱)۱۱. صص ۱۷۱-۱۸۸.
- کریمی، صالح محمدجعفر (۱۳۸۵). *فضاهای ورزشی و طراحی شهری*، مجموعه مقالات اولین همایش ملی شهر و ورزش. تهران.
- کشکر، سارا، شتاب بوشهری، ناهید، قاسمی، حمید (۱۳۸۸). *بررسی اثر سن بر میزان حضور زنان در فعالیتهای ورزش اوقات فراغت و درک تنگناهای موجود برای حضور آنها در ورزش*، فصلنامه تخصصی تربیت بدنی و علوم ورزشی. دوره دوم، شماره ۸، صص ۵۰-۴۱.
- کشکر، سارا، احسانی، محمد (۱۳۸۶). *بررسی اهمیت عوامل بازدارنده زنان تهران از مشارکت در ورزش تفریحی با توجه به متغیر خصوصیات*
- فردی، نشریه مطالعات زنان. دوره ۵ شماره ۲، صص ۱۳۴-۱۱۳.
- گریفیت، دانیل (۱۳۷۴). *روابط انسانی در مدیریت آموزشی*، ترجمه خداداد بخشی. تهران: مارلیک.
- محمودی، محمد مهدی (۱۳۸۸). *پیاده رو، عرصه ای برای تعاملات اجتماعی*: مطالعه موردی خیابان ولی عصر تهران، *حد فاصل چهار راه ولی عصر (ع) تا تقاطع خیابان دکتر فاطمی*، نامه علوم اجتماعی. شماره ۳۷، ۱۴۵ تا ۱۶۸.
- میرکمالی، سیدمحمد (۱۳۷۲). *روابط انسانی در مدرسه*، فصلنامه مدیریت در آموزش و پرورش. ۶-۱۲، ۷.
- میرکمالی، سیدمحمد (۱۳۷۸). *روابط انسانی در آموزشگاه*، تهران: یسطرون.
- میلر، جان (۱۳۷۹). *نظریه های برنامه درسی*، ترجمه محمود مهرمحمدی. تهران: سمت.
- نصر احمدرضا، عابدی لطفعلی، شریفیان فریدون (۱۳۸۶). *نقش روابط انسانی در اثربخشی اعضای هیات علمی دانشگاه با تأکید بر دلالتهای تربیت اسلامی*، *مجله علوم اجتماعی و انسانی دانشگاه شیراز*، دوره ۲۶، شماره ۳، صص ۱۶۵-۱۹۱.
- Graham Dan J., Schneider Margaret, Dickerson Sally S (2011). *Environmental resources moderate the relationship between social support and school sports participation among adolescents: a cross-sectional analysis*, International Journal of Behavioral Nutrition and Physical Activity, 8.
- Hart Allison B. (2010). *Effectiveness of an Afterschool Sports Mentoring Program in Promoting Interpersonal Relationships*, Master of Science in Psychology Thesis, Drexel University.
- Hemmati Nezhad M.A., Malek Akhlagh E., Mottaghi Talab M., Afshar Nezhad T., Mirkazemi S. O.

- (2009). *Investigating the Relationship between demographic characteristics of the sports competition participant and their interest to further travel to the destination*. World Journal of Sport Sciences 2 (3): 145-153.
- Henderson K. A., Ainsworth, B. E.(2001). *Researching leisure and physical activity with women of colour: Issues and emerging questions*. Leisure sciences, 23(1).
  - Jackson, E. L.(2005). *Constraints to Leisure*. New York, Venture publishing.
  - Jackson E., Gobey, Crawford D. (1993). *Negotiation of leisure constraints*. Leisure Sciences, 15(1): 1 - 11.
  - Mueller F., Stevens G., Thorogood A., O'Brien S., Wulf V. (2007). *Sports over a Distance*, Peers Ubiquity Compute, DOI 10.1007/s00779-006-0133-0.
  - Okayasu Isao, Kawahara Yukio, Nogawa Haruo (2010). *The relationship between community sport clubs and social capital in Japan: A comparative study between the comprehensive community sport clubs and the traditional community sports clubs*, International Review for the Sociology of Sport, 45 (2): 163-186.
  - Rosca Vlad (2010). *The Coach-Athlete Communication Process. Towards a Better Human Resources Management in Sport*, Management Research and Practice, 2: 275-283.
  - Rosenberg Authors (1989). *Competition, social interaction and sport*. Journal Dissertation Abstracts International. A, Humanities and Social Sciences, (6): 1593-1594.

The role of social communication on recreational sport participation in the parks of Mashhad

Sara Keshkar^{1*}, Hamid Ghasemi², Vahid Choopankareh³

Received: Feb 21, 2014

Accepted: Jul 06, 2014

Abstract

Objective: Sport as one of the man's prominent activities has an important role in citizen life. Nowadays, the urban parks are very important places to take part in physical activities and communicate with other people. The purpose of this research was to investigate the role of social communication on recreational sport participation in the urban parks focused on demographic characteristics of participants.

Methodology: It is a descriptive survey done as a field study. The research population was the people who participated in physical activities in the parks of Mashhad. According to Morgan's sampling table, the sample size was 384 participants selected by cluster random sampling. The research instrument was a structured questionnaire prepared considering the research literature and background. The validity was approved by the experts. Cronbach's Alpha showed a high reliability ($\alpha=0.88$).

Results: Making friends and communicating with the peers were the important motivations for the participants. Accompanying friends were considered as a strong stimulus for participants to continue sport participation in the parks. Interestingly, the communication networks of recreational sport participation have been extended to non-sport spaces.

Conclusion: The old people, individuals with higher education degree and the divorced ones do not mind sport participation to make social communication.

Keywords: social communication, sport, park, demographics.

---

1. Assist Prof., Sport Management, Allameh Tabataba'i University

2. Assist Prof., Sport Management, Payame Noor University

3. Ph.D. Candidate, sport management, Sport Sciences Research Institute of Iran

* Email: Sarakeshkar@gmail.com